מחוון למורה

מחוון: שני סיפורי הבריאה: "בראשית ברא" ו"ביום עשות"

1. ימים א-ג יוצרים מרחבים, ימים ד-ו ממלאים אותם: א אור ↔ ד מאורות; ב רקיע (מים עליונים ותחתונים) ↔ ה עוף ושרצי מים; ג יבשה וצמחים ↔ ו חיות היבשה והאדם.
2. "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים", "וַיְהִי־כֵן", "וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב", "וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר". סיפור מסודר, כמעט שירי; בריאה בדיבור, בלי מאבק, ועולם טוב.
3. שם האל: "אֱלֹהִים" / "ה' אֱלֹהִים". האדם: אחרון, אחרי החיות / ראשון, לפני הצמחים (ב, ה-ז). ממה: "בְּצַלְמוֹ", בלי חומר (א, כז) / "עָפָר מִן־הָאֲדָמָה" ו"נִשְׁמַת חַיִּים" (ב, ז). האישה: נבראה יחד עם הזכר, "זָכָר וּנְקֵבָה" / נבנתה מצלע האדם (ב, כא-כב). תפקיד: "וְכִבְשֻׁהָ, וּרְדוּ" (א, כח) / "לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ" (ב, טו).
4. פרק א: האדם הוא שיא בריאה מושלמת. פרק ב: האדם חסר, זקוק לזולת; הבדידות היא הדבר הראשון שאינו טוב.
5. כדי להראות ש"כל הארץ של הקב"ה היא": הוא ברא אותה ונותן אותה למי שישר בעיניו (תשובה לטענת "ליסטים אתם").
6. מסורתית: סיפור אחד, והפרק השני מפרט את בריאת האדם מזווית אחרת (רש"י ב, ד; קאסוטו: השמות לפי משמעותם). מחקרית: שני מקורות שונים שחוברו. כל עמדה מנומקת מתקבלת.
7. תשובה טובה: עמדה ברורה; ראיות כמו "בְּצַלְמוֹ", "וְכִבְשֻׁהָ", "טוֹב מְאֹד" מול "עָפָר", "לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ", "לֹא־טוֹב... לְבַדּוֹ"; ומסקנה: סתירה או השלמה (למשל שני צדדים של האדם, כמו בקריאת הרב סולובייצ'יק). חלוקת ניקוד מוצעת: עמדה 4, ראיות 4×3, הסבר ומסקנה 4.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן ואבן עזרא מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: סיפורי בראשית (פרקים א-יא ותולדות האבות) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי והשוואה לספרות המזרח הקדום); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.